

Kúria ítélete

Az ügy száma: Bt.I.302/2024/11.
A határozat szintje: törvényességi jogorvoslat
A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. november 5.
Az ügy tárgya: garázdaság vétsége
Terhelt(ek): terhelt1 és társa (terhelt1 I. rendű terhelt)

Elsőfok: Csongrádi Járásbíróság, 2.B.11/2023/8., ítélet, előkészítő ülés, 2023. május 23.

Másodfok: -

Az indítvány előterjesztője: a legfőbb ügyész
Az indítvány iránya: törvénysértés megállapítása és megváltoztatás

Rendelkező rész

A Kúria a garázdaság vétsége miatt terhelt1 és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványt elbírálva megállapítja, hogy a Csongrádi Járásbíróság 2.B.11/2023/8. számú ítéletének a terhelt1 I.

rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek számát megállapító rendelkezése törvénysértő.

A Kúria a megtámadott határozatot a büntetést kiszabó részében megváltoztatja, és a pénzbüntetés napi tételeinek számát 100 (száz) napi tételre enyhíti.

Az így kiszabott összesen 100.000 (százezer) forint pénzbüntetést kell meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre átváltoztatni.

A Kúria elrendeli a terheltl I. rendű terhelt által megfizetett pénzbüntetés 100.000 (százezer) forintot meghaladó részének a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt az I. rendű terhelt részére történő visszatérítését.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Csongrádi Járásbíróság a 2023. május 23. napján, előkészítő ülésen kihirdetett 2.B.11/2023/8. számú ítéletével terheltl I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki garázdaság vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdés]. Ezért öt 180 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, egy napi tétel pénzbüntetés összegét pedig 1.000 forintban határozta meg. Engedélyezte a pénzbüntetés részletekben történő megfizetését és megállapította az annak meg nem fizetése esetére irányadó szabályokat. Rendelkezett a lefoglalt dologról.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélet ellen az ügyész, az I. rendű terhelt és a védője fellebbezést nem jelentettek be, így az terheltl I. rendű terhelt tekintetében 2023. május 23. napján jogerőre emelkedett.

[3] **II.** A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozatával szemben a legfőbb ügyész BF.1479/2023/6. számon törvényesség érdekében jogorvoslati indítványt terjesztett elő.

[4] Álláspontja szerint a jogerős ítélet az I. rendű terhelt tekintetében törvénysértő, mert a Csongrádi Járásbíróság megszegte a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 565. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést.

[5] Indokolása szerint a Csongrádi Városi Ügyészség által benyújtott – és az ügyész által a Be. 502. § (1) bekezdése alapján az előkészítő ülésen változatlan tartalommal előterjesztett – vádiratban terheltl I. rendű terheltet garázdaság vétségével vádolta, és arra tett indítványt, hogy amennyiben az I. rendű terhelt a bűncselekmény elkövetését az előkészítő ülésen beismeri, a bíróság vele szemben szabjon ki 100 napi tétel pénzbüntetést, az egy napi tétel összegét pedig 2.000 forintban állapítsa meg. Az I. rendű terhelt az előkészítő ülésen beismerő nyilatkozatot tett és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról. A Csongrádi Járásbíróság az I. rendű terhelt beismerő nyilatkozatát az előkészítő ülésen elfogadta, így a Be. 565. § (2) bekezdése szerint a bíróság nem szabhatott volna ki súlyosabb büntetést, mint

amelyet a vádirat, illetve az ügyész által előterjesztett indítvány tartalmazott. A Be. 595. §-ára utalva rámutatott arra is, hogy a pénzbüntetés napi tételei számának emelésére még úgy sem kerülhet sor, ha a bíróság egyidejűleg az egy napi tételnek megfelelő összeget csökkenti.

[6] Figyelemmel arra, hogy az alapeljárásban meghozott jogerős ügydöntő határozat más rendkívüli jogorvoslattal nem támadható, a Be. 667. § (1) bekezdése alapján arra tett indítványt, hogy a Kúria állapítsa meg a törvénysértést és a Csongrádi Járásbíróság ítéletét változtassa meg oly módon, hogy a terhelt I. rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek számát 100 napra mérsékelje.

[7] **III.** A legfőbb ügyész törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslati indítványa alapos.

[8] 1. A legfőbb ügyész a törvényesség érdekében jogorvoslatot jelenthet be a bíróság törvénysértő jogerős ügydöntő határozata és végleges nem ügydöntő végzése ellen, ha a határozatot nem a Kúria hozta, és a törvénysértés perújítás, felülvizsgálat vagy egyszerűsített felülvizsgálati eljárás útján nem orvosolható [Be. 667. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a)-b) pont].

[9] A Csongrádi Járásbíróság 2.B.11/2023/8. számú ítélete ügydöntő határozat, melyet az arra jogosultak I. rendű terhelt vonatkozásában fellebbezéssel nem támadtak, így az terhelt I. rendű terhelt tekintetében jogerőre emelkedett, ezért ellene rendkívüli jogorvoslati indítvány előterjeszthető.

[10] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 648. § b) pontja szerint, a Be. 649. § (2) bekezdésében tételesen meghatározott esetekben eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő.

[11] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéssel hozta meg. E felsorolásban nem szerepel, ha az eljáró bíróság az ítéletében a Be. 565. § (2) bekezdésének megsértésével a vádiratban, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján az előkészítő ülésen előterjesztett ügyészi indítványban megjelölt szankciónál súlyosabb büntetést szab ki, illetve intézkedést alkalmaz.

[12] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja a súlyosítási tilalom megsértése esetére (Be. 595. §) biztosítja a felülvizsgálati eljárás lefolytatásának lehetőségét.

[13] A súlyosítási tilalom az eljárási törvény garanciális rendelkezése, amely a jogorvoslat során kivételt határoz meg a felülbírálat terjedelmének általános szabályai alól. Alapvető tartalma, hogy a terhelt és a védő részére lehetővé teszi a fellebbezési jog kockázat nélküli gyakorlását és kizárja azt, hogy ha az elsőfokú bíróság ítéletét csak a terhelt javára szóló fellebbezés támadta, a fellebbezés folytán alapvető, érdemi kérdésekben a terheltre hátrányosabb másodfokú bírósági határozat születhessen {Kúria Bt.I.46/2020/8., Indokolás [18] bekezdés, BH 2020.64., Indokolás [10] bekezdés, BH 2020.353. Indoklás [18] bekezdés}.

[14] Ugyanakkor a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalom alól nincs kivétel a terhelt terhére bejelentett fellebbezés esetén sem. Ebből következően az előkészítő ülésen tett beismerő nyilatkozat elfogadása esetén a kiszabható büntetés, illetve alkalmazható intézkedés felső határa – a terhelt terhére bejelentett fellebbezés által megnyitott súlyosítás esetén is – a vádiratban, illetve az előkészítő ülésen előterjesztett konkrét ügyészi indítvány.

[15] A kifejtettekre tekintettel a Be. 565. § (2) bekezdésének megsértése nem vonható a kizárólag a jogorvoslati eljárásban érvényesülő súlyosítási tilalom fogalma alá, ezért súlyosabb jogkövetkezményt tartalmazó törvénysértő határozat orvoslására a felülvizsgálat nem vehető igénybe, ezen eljárási szabálysértés kiküszöbölésére kizárólag a törvényesség

érdekében előterjesztett jogorvoslat alapján van törvényes lehetőség (BH 2020.64.III., Bt.I.993/2023/7.).

[16] Így a legfőbb ügyész által bejelentett indítvány alapján a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálásának akadálya nincs, mivel a Be. 667. § (2) bekezdésében foglalt egyik kizáró ok sem áll fenn.

[17] 2. A legfőbb ügyész indítványa szerint a bíróság terhelt I. rendű terhelttel szemben a büntetés nemének és mértékének megállapításakor a Be. 565. § (2) bekezdését sértette meg. E rendelkezés értelmében, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel –, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz.

[18] A Kúria az iratok alapján megállapította, hogy a Csongrádi Járási Ügyészség a B.267/2022/10. számú vádiratában – a Be. 422. § (3) bekezdése alapján, amennyiben az I. rendű terhelt az előkészítő ülésen a vád tárgyát képező bűncselekmények vonatkozásában beismeri a bűnösségét és lemond a tárgyaláshoz való jogáról – az I. rendű terhelttel szemben azt indítványozta, hogy a bíróság a bűnössége megállapítása mellett a Btk. 50-51. §-ai alkalmazásával 100 napi tétel pénzbüntetést szabjon ki, az egy napi tétel összegét pedig 2.000 forintban állapítsa meg (ún. mértékes indítvány).

[19] Az ügyészség az előkészítő ülésen a mértékes indítványt a vádiratban foglaltak szerint fenntartotta (Csongrádi Járásbíróság 2.B.11/2023/8. számú jegyzőkönyv 1. oldal).

[20] Az I. rendű terhelt az előkészítő ülésen beismerte a bűnösségét, és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, majd a bíróság a 2.B.11/2023/8/I. számú végzésével – a Be. 504. § (3) bekezdése alapján – elfogadta az I. rendű terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát.

[21] Ezt követően, a Be. 504. § (4)-(6) bekezdései alapján az előkészítő ülésen meghozott ítéletében az I. rendű terheltet – bűnösségének megállapítása mellett – pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés napi tételeinek számát azonban az ügyész által a beismerés esetére tett indítványtól a terhelt hátrányára eltérve 100 nap helyett 180 napban határozta meg. Az eljárás során újabb ügy egyesítésére és abban a terhelt bűnösségének kimondására nem került sor, ezért a Be. 565. § (3) bekezdése szerinti kivétel nem érvényesült.

[22] A Btk. 50. § (1) bekezdése értelmében a pénzbüntetést úgy kell kiszabni, hogy – figyelemmel a bűncselekmény tárgyi súlyára – meg kell állapítani a pénzbüntetés napi tételeinek számát, és – az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten – az egy napi tételnek megfelelő összeget.

[23] Annak megállapítására, hogy a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti súlyosítási tilalomra tekintettel mi minősül súlyosabb büntetésnek – eltérő rendelkezés hiányában – a Be. 595. § (1) és (4) bekezdésében foglaltak irányadóak. E rendelkezésekből egyértelműen következik, hogy a pénzbüntetés kiszabása esetén a mértékes indítványban megjelölt pénzbüntetésnél súlyosabb nem szabható ki. Súlyosabbnak kell tekinteni mind a napi tételek magasabb számát, mind az egy napi tétel összegének nagyobb mértékben megállapítását, értelemszerűen akkor is, ha a kiszabott – a napi tételek számának és az egy napi tétel összegének szorzatából adódó – pénzbüntetés összege alacsonyabb, mint az ügyészi mértékes indítvány szerint számított összeg.

[24] A napi tételek számának az ügyészi indítványhoz képest magasabb mértéke az egy napi tétel összegének megállapításától függetlenül törvénysértővé teszi a büntetést, mivel a magasabb napi tétel számú pénzbüntetést meg nem fizetése esetén hosszabb tartamú szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[25] Az előkészítő ülésen a vádlotti beismerés esetére tett ügyészi indítványtól ugyanakkor a bíróság a terhelt javára eltérhet, vagyis mind a napi tételek számát, mind az egy napi tétel összegét alacsonyabb mértékben meghatározhatja. Ezért az egy napi tétel összegeként az ügyészi mértékes indítványtól (2.000 forint) eltérően az elsőfokú bíróság által 1.000 forintban megállapított mérték – önmagában – nem törvénysértő.

[26] Mindezek alapján megállapítható, hogy a járásbíróság az ítéletében túllépte a büntetés nemére és mértékére tett, Be. 502. § (2) bekezdése szerinti ügyészi indítvány által kijelölt törvényes büntetési keretet, ezzel pedig megsértette a Be. 565. § (2) bekezdésében meghatározott súlyosabb büntetés kiszabásának tilalmára vonatkozó rendelkezést.

[27] **IV.** A kifejtettekre tekintettel a Kúria – a Be. 668. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva – a legfőbb ügyész törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványát alaposnak találta, és a Be. 669. § (1) bekezdés első fordulata alapján megállapította, hogy a megtámadott határozatnak pénzbüntetés kiszabásáról szóló rendelkezése törvénysértő.

[28] A Be. 669. § (2) bekezdése alapján a Kúria a törvénysértés megállapítása esetén a terheltet felmentheti, a kényszergyógykezelését mellőzheti, az eljárást megszüntetheti, enyhébb büntetést szabhat ki, vagy enyhébb intézkedést alkalmazhat, illetve ilyen határozat meghozatala érdekében a sérelmezett határozatot hatályon kívül helyezheti, és szükség esetén az eljárást új eljárásra utasíthatja.

[29] Mivel a törvénysértés jellegére tekintettel a büntetéskiszabási tényezők ismételt értékelése nem vált szükségessé, azt a Kúria a Be. 669. § (2) bekezdése szerint akként orvosolta, hogy a jogerős ítélet megváltoztatásával az I. rendű terhelt tekintetében enyhébb – az előkészítő ülésen tett beismerésére figyelemmel előterjesztett konkrét ügyészi indítvány kereteit meg nem haladó –, 100 napi tétel pénzbüntetést szabott ki, és megállapította a pénzbüntetés így kialakuló mértékét.

[30] A Szegedi Törvényszék Gazdasági Hivatalának átirata szerint az I. rendű terhelt a mai napig összesen 110.000 forintot fizetett meg pénzbüntetés címén. Erre figyelemmel a Kúriának rendelkezni kellett az I. rendű terhelt részére a törvénysértő büntetés orvoslásával megállapított 100.000 forintot meghaladó rész visszatérítése érdekében [Be. 857. § (1) bekezdés c) pont, 856. § (2) bekezdés].

[31] A Kúria az iratok alapján azt is megállapította, hogy a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a 15.Bv.50/2024/2. számú végzésével a jogerős ítélettel kiszabott pénzbüntetésből meg nem fizetett 150.000 forintot szabadságvesztésre változtatta át. A Kúria a Bt.I.302/2024/4. számú, 2024. március 5. napján meghozott végzésével az átváltoztatott szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztette [Be. 659. § (7) bekezdés]. A Kúria a fogva tartott személy esetében a büntetőeljárás lefolytatása, továbbá a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló 9/2018. (VI. 11.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése szerint, a törvényesség érdekében hozott határozatának megküldésével a büntetés-végrehajtási bírót értesíti a jogerős ítélettel kiszabott büntetés megváltoztatásáról.

[32] A Kúria az ügyben a Be. 668. § (1) bekezdése alapján öttagú tanácsban járt el.

[33] A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálása során meghozott ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése szerint nincs helye fellebbezésnek. Az ítélet felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont harmadik fordulata zárja ki.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró

A Kúria Bt.I.302/2024/11. számú ítélete 2024. november 5. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2024. november 5.

Dr. Gimesi Ágnes s.k.
a tanács elnöke